

Druhá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii

Informační podklad ke sdělení Komise – Druhá
zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné
bezpečnostní unii

Podklad k dokumentu Rady č. 14617/16
leden 2017
zpracovala: Eva Sochorová

Obsah:

- HODNOCENÍ Z HLEDISKA PRINCIPU
SUBSIDIARITY:..... 3
- ODŮVODNĚNÍ A PŘEDMĚT:..... 3
- OBSAH A DOPAD:..... 3
- STANOVISKO VLÁDY ČR: 5
- PŘEDPOKLÁDANÝ
HARMONOGRAM PROJEDNÁVÁNÍ
V ORGÁNECH EU:..... 6
- PROJEDNÁVÁNÍ VE VÝBORU PRO
EVROPSKÉ ZÁLEŽITOSTI PS PČR: ... 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Druhá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii	Typ řady: interní
Zpracovala: Sochorová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 14617/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: leden 2017	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Terorismus; bezpečnost; směrnice o střelných zbraních	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě - Druhá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii KOM(2016) 732 v konečném znění, kód Rady 14617/16

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

18. 11. 2016

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 30. prosince 2016, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 10. ledna 2017 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Druhá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii shrnuje vývoj v rámci boje proti terorismu a organizované trestné činnosti od října 2016 do listopadu 2016 a předkládá výhled na prosinec 2016. V souvislosti s bezpečnostní unií se jedná o revizi směrnice o střelných zbraních, směrnici o boji proti terorismu, změnu Schengenského hraničního kodexu, návrhy týkající se posilování ochrany hranic včetně návrhu systému EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS), zvyšování povědomí o radikalizaci a návrhy v rámci akčního plánu pro boj proti financování terorismu.

- **Obsah a dopad:**

I. Posílení našeho boje proti terorismu, organizované trestné činnosti a prostředkům, které tyto jevy podporují

Právní rámec pro boj proti terorismu a pro zamezení přístupu k financování a střelným zbraním

Zpráva uvádí, že je zapotřebí, aby se pokračilo v jednáních o **návrhu směrnice o boji proti terorismu a revizi směrnice o střelných zbraních**. V případě směrnice o střelných zbraních dosažením dohody do konce roku 2016. Za účelem zamezení přístupu teroristů k finančním prostředkům Rada přijala akty pro vytvoření autonomních seznamů EU proti organizacím al-Káida a ISIL.

Prevence radikalizace a její potírání

Významnou součástí boje EU proti terorismu je také prevence radikalizace, jejímž cílem je pomocí místních komunitních projektů nabídnout potencionálně zneužitelným mladým lidem a zranitelným skupinám alternativní cestu. Komise zřídila **síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci**

(RAN), která sdružuje místní aktéry a umožňuje sdílení osvědčených postupů. V listopadu byla uspořádána konference na vysoké úrovni, kde byla zahájena činnost nové **platformy „RAN Young“ (RAN pro mladé)**, která spočívá v aktivní úloze mladých lidí v oblasti prevence radikalizace. Dále byla představena „databáze strategií, přístupů a politik členských států v oblasti prevence“ podpořená novou sítí kontaktních míst pro výměnu osvědčených postupů. RAN také zveřejnila příručku týkající se školicích programů pro policisty v Evropě. Připravují se kontrolní seznamy pro členské státy s opatřeními, která je nutné uplatňovat při identifikaci navracejících se teroristických bojovníků. Součástí prevence radikalizace je dále zamezení přístupu teroristů k internetovým kanálům propagandy. V prosinci 2016 se konalo druhé internetové fórum EU, na němž byla zřízena nová **společná platforma pro oznamování** s cílem urychlit odstraňování teroristického obsahu a byl zahájen **program posílení postavení občanské společnosti** pro podporu protiargumentace. Komise na podporu prevence radikalizace využívá též zdrojů pro vzdělávání a výzkum v rámci programu Erasmus+, financování výzkumu mechanismů vedoucích k násilné radikalizaci a financování aktivit zaměřených na boj s násilným extremismem ve třetích zemích.

Zlepšení operativní přeshraniční spolupráce za podpory agentur EU

Pro zlepšení akceschopnosti Europolu Komise navrhla navýšit počet zaměstnanců Evropského centra pro boj proti terorismu o **dalších 20 zaměstnanců** nad rámec 35 zaměstnanců schválených v rámci rozpočtu. Dále Komise vyzývá členské státy, aby využívaly Eurojust ve společných vyšetřovacích týmech a přijaly opatření pro dodržení lhůty 22. května 2017 pro transpozici **směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech**, jejímž účelem je usnadnění a zrychlení shromažďování a předávání důkazů.

II. Posílení naší obrany a odolnosti

Lepší výměna informací

Komise podporuje provádění **směrnice o jmenné evidenci cestujících (PNR)**, aby byla provedena do května 2018. Komise nabídla podporu členským státům, které ještě nezahájily práce na jejím provádění, a v listopadu předložila **prováděcí plán** pro zlepšování právní úpravy, jenž poskytne vodítko ve formě stanovení průběžných cílů pro klíčové prvky ke zřízení systému PNR a vymezí různé způsoby podpory včasného a účinného provádění. Spolupráce na úrovni různých donucovacích orgánů dále probíhá ve střediscích policejní a celní spolupráce v pohraničních oblastech. V říjnu proběhlo setkání 50 středisek zaměřené na zlepšení spolupráce a výměny informací s Europolem a Evropskou pohraniční a pobřežní stráží.

Posílení informačních systémů a odstranění nedostatků v přístupu k informacím

V listopadu Komise předložila **návrh nařízení na zřízení systému EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS)** pro získání předběžných informací o cestujících před jejich příjezdem na vnější hranice EU. Komise usiluje o zlepšení interoperability informačních systémů pro hranice a bezpečnost a pracuje na **vytvoření jediného rozhraní pro vyhledávání** – jednotného technického portálu pro systémy provozované eu-LISA (Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých IT systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva). Jednalo by se o doplňkový nástroj v souladu se stávajícími pravidly a dostupný všem členským státům. Komise požádala odbornou skupinu na vysoké úrovni pro informační systémy a interoperabilitu o předložení průběžné zprávy. V říjnu Komise také předložila **zprávu o hodnocení provádění Vízového informačního systému (VIS)**. V březnu 2016 bylo registrováno téměř 23 milionů žádostí o vízum a 18,8 milionu otisků prstů. Komise uvádí, že na vnějších hranicích je pouze jedno ze dvou vydaných víz kontrolováno pomocí systému VIS a při vymáhání práva je používání systému nejednotné. Komise bude tyto nedostatky řešit s dotčenými členskými státy.

Posílení bezpečnosti na vnějších hranicích

V říjnu zahájila činnost **Evropská pohraniční a pobřežní stráž** a do konce roku 2016 měl být vytvořen **tým rychlého nasazení (rezervní tým)** za účelem řešení naléhavých situací na vnější hranici nebo v pohraničí. Dále bylo dosaženo dohody týkající se **revize Schengenského hraničního kodexu**, jež je zaměřena na uplatňování systematických kontrol všech osob, které překračují vnější hranici. S cílem zlepšit **Schengenský informační systém (SIS)** Komise v prosinci předložila první soubor návrhů zejména pro účely vymáhání práva. Zdůrazňuje nutnost kontroly všech osob, které překračují vnější hranici, a plné uplatňování společných ukazatelů rizik ve spojení s aktualizovanými pokyny, jde-li o zahraniční teroristické bojovníky. Další bezpečnostní hrozbou je **falšování cestovních dokladů** a průkazů totožnosti. Komise proto v prosinci předložila **akční plán ke zlepšení bezpečnostních prvků cestovních dokladů**. Z hlediska bezpečnosti zboží je třeba rozšířit a modernizovat systém pro předběžné informace o nákladu (ICS 2.0), aby celní orgány získávaly více kvalitních informací od obchodníků.

Zvyšování bezpečnosti EU prostřednictvím dialogů za hranicemi EU

EU se aktivně zapojuje do jednání se svými sousedy a dalšími mezinárodními partnery. EU zvýšila koordinaci mezi delegacemi EU a velvyslanectvími členských států a jmenovala **další tři odborníky** v oblasti bezpečnosti/boje proti terorismu do **Bosny a Hercegoviny, Čadu a Libanonu**, čímž zvýšila jejich celkový počet na 14. V rámci spolupráce v boji proti terorismu proběhly v září dialog mezi EU a Izraelem, návštěva v Egyptě a seminář o sdílení osvědčených postupů v boji proti terorismu v Iráku.

Ochrana občanů a kritických infrastruktur

Za účelem posílení **bezpečnosti dopravy** Komise v listopadu uspořádala konferenci o ochraně veřejných prostor a dále se zaměřuje na posuzování rizik v dopravě např. rizik leteckého nákladu a rizik pro letectví z konfliktních oblastí. Komise se také zabývá riziky v námořní, silniční a železniční dopravě a vypracovala studii posouzení dopadu o možnostech politiky pro bezpečnost evropských vysokorychlostních a mezinárodních železničních služeb. Komise také spolupracuje s úřady pro bezpečnost v USA a Kanadě v oblasti ochrany kritické infrastruktury a oblastech týkajících se výbušnin.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda výše uvedené aktivity podporuje s výjimkou navrhované revize směrnice o střelných zbraních. Kritizuje dále iniciativu Komise z důvodu zavedení nového postu komisaře pro bezpečnostní unii, který zkomplikoval situaci v oblasti strategických iniciativ a vydávání této zprávy. Není jasné, zda „bezpečnostní unie“ představuje pouze monitorování opatření v dané oblasti, nebo zda se do budoucna počítá s nějakou institucionalizovanou formou bezpečnostní unie. Dále vytýká, že se ve sdělení vůbec nehovoří o provádění Obnovené strategie vnitřní bezpečnosti na roky 2015- 2020, která poskytuje rámcový přehled o protiteroristických opatřeních v 2. polovině roku 2016. Proto se vláda domnívá, že dokument tohoto typu by měl být koordinován na celounijní úrovni, a připomíná, že za vnitřní bezpečnost jsou primárně odpovědné členské státy. Směrnici o boji proti terorismu již vzhledem k požadavkům Finančního akčního výboru (FATF) a Výboru expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (Moneyval) ČR zohlednila v novele trestního zákoníku schválené na konci roku 2016. Směrnici o střelných zbraních ČR dlouhodobě nepodporuje kvůli zákazům některých poloautomatických zbraní a jejich zásobníků, registrační povinnosti u znehodnocených zbraní, nově vyrobených reprodukcí historických zbraní nebo některých legálně držných poplašných zbraní a krátké implementační lhůtě a také upozorňuje na to, že členské státy nebyly o posledních změnách textu návrhu dostatečně a včas informovány. ČR se domnívá, že vzhledem k vysokému riziku přechodu doposud

legálně či volně držných zbraní do nelegální sféry má směrnice reálný potenciál zhoršit bezpečnostní situaci v ČR. Za účelem transpozice směrnice ČR předpokládá přijetí zcela nové právní úpravy namísto stávajícího zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a očekává citelný a negativní dopad na státní rozpočet v důsledku přibližně zdvojnásobení agendy (nárůst o nově povinně registrované zbraně). ČR dále zásadně nesouhlasí s pokusy EK ustanovit Europol jako jedinou komunikační platformu v otázkách terorismu a komunikaci rozšířit i na zpravodajské služby. Ostatní uvedená opatření ČR vítá a podporuje.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu se sdělení nachází v tzv. přípravné fázi, do gesce bylo přiděleno výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a termín projednání nebyl doposud stanoven.

Komise představila dne 21. prosince 2016 další, v pořadí třetí zprávu o pokroku¹, kde aktuálně informuje o dalším vývoji v této oblasti. Konkrétně Komise předložila nový balíček návrhů o financování terorismu a představila návrhy pro posílení účinnosti a efektivity Schengenského informačního systému. Evropský parlament a Rada dosáhly dohody ohledně návrhu směrnice o boji proti terorismu, revize směrnice o střelných zbraních a revize Schengenského hraničního kodexu. Komise také předložila akční plán, který má Evropě pomoci v boji s falešnými cestovními doklady, v němž představuje doporučení určená členskými státy, jak potírat padělání dokladů, a vytyčila si kroky, jež má v této oblasti uskutečnit.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 25. 1. 2017 a usnesením č. 342 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **obecně podporuje** opatření v rámci boje proti terorismu a organizované trestné činnosti a také posílení obrany a odolnosti uvedená ve Druhé zprávě o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii;
2. **podporuje** rámcovou pozici vlády k tomuto dokumentu;
3. **vyjadřuje nesouhlas** se stávající podobou návrhu směrnice o střelných zbraních.

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě - Třetí zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii KOM(2016) 831 v konečném znění, kód Rady 15808/16.